

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24Csp/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122200907
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Berežná
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122200907.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Zuzanou Berežnou v spore žalobkyne: C. Ž., X.. XX.X.XXXX, L. B. L.C. XX, XXX XX F., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: BENCONT INVESTMENTS, a.s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 36 432 105, o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 5 062,79 eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi sumu 20 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti sa žaloba z a m i e t a.
- III. P r i z n á v a žalobkyňi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 20.1.2022 domáhala voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 5 062,79 eur a náhrady trov konania.
2. V žalobe tvrdila, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20Csp/230/2020 o vydanie bezdôvodného obohatenia bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľa úspešná. Ako spotrebiteľ si uplatňuje satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, keď svoje práva musela brániť podaním žaloby. Primerané finančné zadost'učinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať funkciu relutárnu. Keďže žalobkyňa je spotrebiteľom, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde a bola tým splnená hypotéza právnej normy, finančné zadost'učinenie požaduje vo výške 5 062,79 eur, čo zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor obohatiť.
3. Žalobkyňa ako dôkaz označila rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 20Csp/230/2020, výpis z účtu, výzvu na realizáciu zrážok zo mzdy.
4. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a navrhol ju ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázal na to, že žalobkyňa nespĺnila zákonný predpoklad pre uplatnenie nároku na primerané finančné zadost'učinenie, a to úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti voči porušiteľovi. V danom prípade žalovaný nie je porušiteľom, nakoľko dohodu o zrážkach zo mzdy koncipoval pôvodný veriteľ a žalobkyňa predmetnú dohodu uzatvorila s pôvodným veriteľom, nie so žalovaným. Zároveň nesúhlasil s výškou uplatneného finančného zadost'učinenia a považoval ju za absurdnú. Podľa názoru žalovaného sa jedná o zjavné zneužitie práva, nakoľko žalobkyňa svoj nárok voči žalovanému uplatňuje aj v konaní vedenom pod sp. zn. 11Csp/8/2022.

5. Súd vo veci nariadil termín pojednávania na deň 10.5.2022, vec prejednal za účasti právnych zástupcov sporových strán a vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov, ako aj obsahom spisu zn. 11Csp/8/2022.

6. Z predložených listinných dôkazov bol zistený tento skutkový stav:

7. Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 20Csp/230/2020 zo dňa 26.4.2021 uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere Dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 26.1.2011 na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že dohodu o zrážkach zo mzdy považuje za absolútne neplatný právny úkon z dôvodu, že žalobkyňa pri uzatváraní tejto dohody nevedela akú sumu, konkrétne v akej výške táto dohoda zabezpečuje. Táto dohoda nebola individuálne dojednaná a jej prijatie sa nedalo oddeliť od zmluvy samotnej. Nakoľko úverová zmluva obsahovala nesprávny údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, úver poskytnutý žalobkyni sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 11.6.2021.

8. Dňa 22.10.2020 predložil žalobca zamestnávateľovi žalovanej dohodu o zrážkach zo mzdy a vyzval zamestnávateľa žalovanej na vykonávanie zrážok zo mzdy v sume 5 605,09 eur.

9. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp/8/2022 zo dňa 29.4.2022 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu 100 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľa z dôvodu uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 21.1.2011. Žalovaný vyzval zamestnávateľa žalovanej na vykonávanie zrážok zo mzdy rovnako ako v prípade predmetnej úverovej zmluvy zo dňa 26.1.2011, a to dňa 22.10.2020.

10. Takto zistený skutkový stav súd nasledovne právne posúdil:

11. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

12. Podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie

- a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,
- b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3,
- c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

14. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019).

15. Podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán súd posúdil tak, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

16. Z obsahu predložených listinných dôkazov vyplýva, že žalobkyňa uzatvorila s veriteľom zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá obsahuje aj dohodu o zrážkach zo mzdy, v súvislosti s ktorou bola právoplatne rozhodnuté, že žalovaný je povinný zdržať sa jej použitia.

17. Pokiaľ teda ide o dôvodnosť žaloby vo veci samej súd poukazuje na to, že úspech žalobkyne ako spotrebiteľa v konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy je nespochybniteľný. Preto súd s poukazom na to, že žalobkyňa ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnila porušenie práva, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Súd prvej inštancie posúdil nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle satisfakcie za to, že sa domáhala na súde svojich práv ako dôvodný.

18. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že právny predchodca žalovaného porušil práva žalobkyne tým, že zmluva o úvere nespĺňala všetky obsahové náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a z tohto dôvodu bola považovaná za bezúročnú a bez poplatkov. Porušenie spotrebiteľských práv bolo právoplatne judikované. Neobstojí preto námietka žalovaného o absencii porušenia spotrebiteľských práv. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že bol to jeho právny predchodca, kto naformuloval zmluvu neobsahujúcu všetky povinné náležitosti, súd poukazuje na to, že rozsudok deklarujúci porušenie spotrebiteľských práv bol vydaný v konaní proti samotnému žalovanému. Žalovaný ako postupník vstúpil do všetkých práv a povinností zo zmluvného vzťahu, ktorý uzatvoril jeho právny predchodca so žalobkyňou. Bol to žalovaný, kto sa na úkor žalobkyne mienil bezdôvodne obohatiť a vo vzťahu k nemu si musela ako spotrebiteľka uplatňovať svoje spotrebiteľské práva. Neobstojí preto námietka pasívnej vecnej legitimácie žalovaného.

19. Nie je však možné sa stotožniť s názorom žalobkyne v tom smere, že suma 5 062,79 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný sa mienil na úkor žalobkyne o túto sumu obohatiť. Suma 5 062,79 eur nie je ničím relevantným odôvodnená. Je nutné zohľadňovať konkrétny skutkový stav tej - ktorej veci, opačný prístup by viedol k prílišnému formalizmu. Zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadosťučinení, čo podľa názoru súdu má umožniť posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe (tá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami), je potrebné vychádzať z povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške. V danom prípade žalobkyňa okrem jediného argumentu (žalovaný požiadala zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy) pred súdom neprodukovala žiadne iné tvrdenia ohľadom požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

20. Súd prvej inštancie preto považoval za spravodlivé priznať žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20 eur, pri výpočte ktorého súd vychádzal zo skutočnosti, že na základe predmetnej úverovej zmluvy veriteľ poskytol žalobkyni sumu 2 000 eur, a suma 20 eur, teda 1% poskytnutej sumy je podľa názoru súdu suma adekvátna ako morálna satisfakcia pre žalobkyňu za porušenie jej spotrebiteľských práv a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

21. Lehotu na plnenie určil súd v súlade s § 232 odsek 3 veta prvá Civilného sporového poriadku v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, nezistiac dôvody pre určenie dlhšej lehoty.

22. Podľa § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23. Súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške napriek tomu, že jej nepriznal požadovanú sumu primeraného finančného zadostiučinenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V danom prípade výška nároku závisela od úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, ten bol daný. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa pritom vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia (na porovnanie rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 20/2017 zo dňa 05.05.2017).

24. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 odsek 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Prešov, dňa 10. mája 2022